द्रोणमाना स्त्री द्रोणो मानं दुग्धेऽस्याः । द्रोणदुघायां गवि शब्दच० । द्रोणो मानं यस्याः । द्रोणमिते द्रव्यादौ त्रि०

द्रोणमुखम् न० चतुःशतग्राममनोहरग्रामे हारा० ।

द्रोणशर्म्मपद न० तीर्थभेदे "शरस्तम्भे कुशस्तम्भे द्रोणशर्मपदे तथा । अपां प्रपतनासेवी सेव्यते सोऽप्सरो गणैः" भा०अनु० २५अ० ।

द्रोणसाच त्रि० द्रोणं द्रोणकलशं सचते सच–अण् । द्रोणकलशसेवके । "एवा पतिं द्रोणसाचमचेतसम्" ऋ०१०।४४।४ "द्रोणसाचं द्रोणकलशस्य सेवितारम्" भा०

द्रोणा स्त्री १द्रोण्याम् २द्रोणपुष्पायां शब्दार्थ० ।

द्रोणाचार्य्य पु० कर्म० । कौरवाणां शस्त्रशिक्षके भारद्वाजे

द्रोणाहाव पु० आह्वयन्त्यत्र पानार्थं बलीवर्द्दान् आहावो जलाधारः जलाशयभेदः द्रोणमयः द्रुममयः आहावः । द्रुममये जलाधारभेदे "द्रोणाहावमवतमश्वचक्रम्" ऋ०१०।१०१।७।

द्रोणि(णी) स्त्री द्रवति गच्छति जलम् द्रु–नि वा ङीप् । १काष्ठाम्बुवाहिन्याम् अमरः । (डोङ्गा) २जलाधारे कदलीत्वगादि निर्मिते पात्रभेदे "तैलंपूर्णे कटाहे वा द्रोण्यां वा शायवेत् नृपम्" सुश्रुतः "भरद्वाजस्य च स्कन्नं शुक्रं द्रोण्यामवर्द्धत" भा०आ०६३अ० ४काष्ठमये स्नानपात्रे ५पर्वतानाममन्तरे देशभेदे च "शैलानामन्तरे द्रोण्यः सिद्धचारणसेविताः" शब्दार्थचि० धृतवाक्यम् । "पूर्यन्तां पयसा नद्यो द्रोण्यश्च विपुलायताः" हरिवं० ७४अ० । द्रोणस्य पत्नी ङीष् । ७द्रोणपत्न्यां स्त्री ८द्विसूर्पपरिमाणे वैद्यकभाषा ९कदल्यां मेदि० । १०नीलीवृक्षे शब्दरत्ना० ११शैलसन्धौ हेमच० १२इन्द्रचिर्भेट्यां १३द्रोणीजलवणे च राजनि० १४नदीभेदे उणादिको० १५द्रुते च

द्रोणीदल पु० द्रोणीव दलमस्य । केतकीवृक्षे हारा०

द्रोणीलवण न० द्रोण्यां भवं लवणम् । उपकर्णाटदेशभवे लवणे राजनि० । "विज्ञेयं द्रोणीलवणं पाके नात्युष्णतां गतम् । अविदाहि भेदकञ्च स्निग्धं शूलविनाशनम् । अल्पपित्तकरं चैव भिषग्भिः समुदाहृतम्" राजनि० ।

द्रोण्य त्रि० द्रोणं द्रुममयं यूपमर्हति यत् । द्रुममययूपार्हे पश्वादौ "द्रववद् द्रोण्यः पशुः" ऋ०५।५०।४। "द्रोण्यः यूपार्हः पशुः" भा०

द्रोण्यश्व त्रि० द्रोणिं द्रुतमश्नुते अश–व्याप्तौ वा० व । द्रुतव्यापके "द्रोण्यश्वास ईरन्ते घृतं वा" ऋ०१०९९।४ "द्रोण्यश्वासः द्रुतव्यापनाः" भा० ।

द्रोमिल पु० चाणक्ये मुनौ हेमच० द्रामिल इति वा तत्र पाठः । अन्यतरस्य प्रामादिकत्वं मुद्रादोषात् ।

द्रोह पु० द्रुह–भावे घञ् । १अनिष्टचिन्तने २छद्मवधे ३हिंसामात्रे च । "पैशून्यं साहसं द्रोह ईर्ष्यासूयार्थदूषणम् । वाग्दण्डजञ्च पारुष्यं क्रोधजोऽपि गणोऽष्टकः" मनुः द्रोहश्छद्मवधः" कुल्लू० "द्रोहो जिघांसा" म०त० रघु० "विनापि शीर्षकात् कुर्य्यात् नृपद्रोहे तु पातके" मनुः अत्र हन्तुमिच्छा अनिष्टचिन्तनं वा द्रोहपदार्थः । "द्रोहोद्रेकमहोर्मिमेदुरमदा मन्दाकिनी मन्दताम्" काव्यप्र० द्रोहः जातोऽस्य तारका० इतच् । द्रोहित जातद्रोहे त्रि० [अमरः ।

द्रोहचिन्तन न० द्रोहार्थं चिन्तनम् । परानिष्टचिन्तने

द्रोहाट त्रि० द्रोहेणाटति अट–अच् । १वैड़ालव्रतिके छद्मना परहिंसार्थं व्रतधारिणि २मृगलुब्धके ३वेदशाखाप्रभेदे पु० मेदि० ।

द्रौण त्रि० द्रोणं सम्भवति अवहरति पचति वा अण् पक्षे ठन् । द्रोणमितधान्यादेः स्वस्मिन् १समावेशके २तदपहारके ३तत्पाचके च स्त्रियां ङीप् । पक्षे ठनि द्रौणिक तत्रार्थे स्त्रियां टाप् । तत्रार्थे द्रौणिक इति शब्दकल्पनं प्रामादिकमेव ठनि वृद्धेरप्रसक्तेः ।

द्रौणीज न० द्रोण्यां जायते जन–ड । १द्रोणीजाते लवणे राजनि० । २द्रोण्यां जाते द्रोणाचार्य्ये द्रोणस्य पत्नी ङीष् द्रोणी तस्यां जाते ३अश्वत्थाम्नि च ।

द्रौणायन पु० अश्वत्थाम्नि द्रोणशब्दे दृश्यम् द्रौणिरप्यत्र ।

द्रौणायनि पु० द्रोणस्यापत्यं वा० फिञ् । अश्वत्थाम्नि "सकर्ण दुर्य्योधनशाल्वशल्यद्रौणायनिक्राथसुनीथवक्राः" भा०आ० १८७अ० । "द्रौणायने ! अलमत्यर्थमात्मानं शोकानले प्रक्षेप्तुम्" वेणीसं०

द्रौणिक त्रि० द्रोणस्य वापः क्षेत्रम् ठञ् । द्रोणमितबीजवपनयोग्ये १क्षेत्रादौ अमरः । तेन क्रीतमित्याद्यर्थे असमासे ठक् । २द्रोणक्रीतादौ, समासे तु निष्का० ठञ् । स्वरे भेदः ।

द्रौपद पुंस्त्री० द्रुपदस्यापत्यं शिवा० अण् । १द्रुपदराजपुत्रे तत्कन्यायां २कृष्णाय्यां स्त्री । द्रुपदात्मजशब्दे दृश्यम् "द्रौपद्या च महातेजास्तथैव च सुभद्रया" हरिवं० १३५अ० "द्रौपदी त्वथ संजज्ञे शचीभागादनिन्दिता । नातिह्रस्वा न महती नीलोत्पलसुगन्धिनी । पद्मायताक्षी सुश्रोणी स्वस्रिताञ्चितमूर्द्धजा । सर्वलक्षणसम्पूर्णा वैदूर्य्य